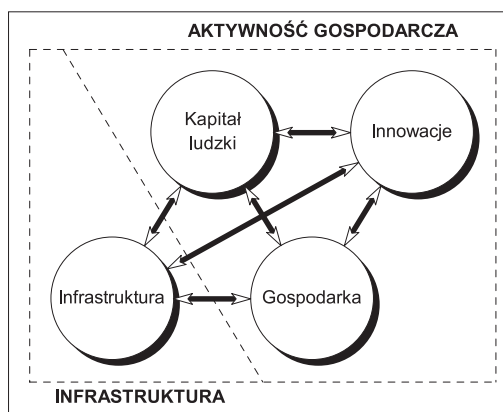

Zbigniew Pastuszak
Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

Inny wymiar nowej gospodarki

Artykuł jest poświęcony prezentacji wybranych aspektów stosunkowo nowych w Polsce, a szeroko stosowanych w nauce światowej metod organizacji konferencji naukowych w oparciu m. in. o zjawisko społeczności sieciowych oraz publikacje hybrydowe, tj. mające jednocześnie, uzupełniającą się postać wirtualną i rzeczywistą.

Nowa gospodarka określana jest czasami mianem „lekkiej gospodarki” (*weightless economy*¹). Termin ten odnosi się oczywiście bezpośrednio do problematyki wiedzy, jako najczęściej wymienianego produktu nowoczesnych organizacji i najistotniejszego czynnika kreowania wartości dodanej. Może być także rozumiany pośrednio, jako wymóg wirtualizacji wszelkich form produktu i procesów logistycznych z nim związanych.

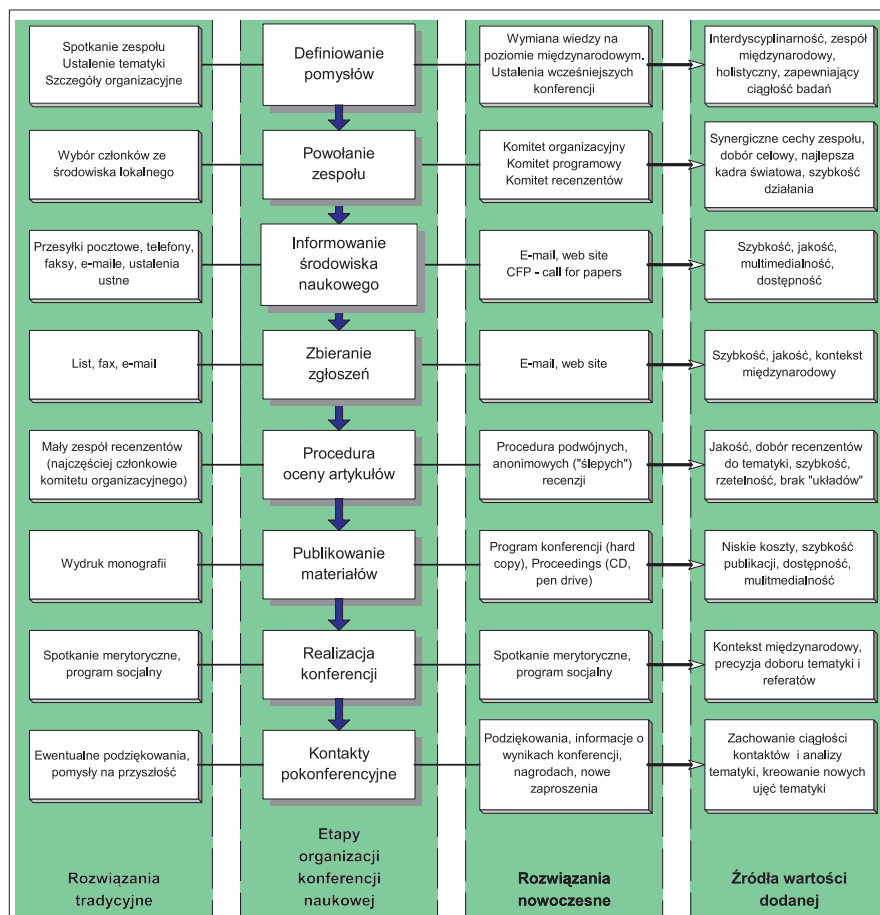
Rys. 1. Sfery zmian wywołanych czynnikami nowej gospodarki. Źródło: Opracowanie własne

Rozwój nowej gospodarki, w szerokim zakresie wykorzystującej funkcjonalność Internetu, oparty jest na synergicznym oddziaływaniu czynników określających poziom aktywności gospodarczej podmiotów danego kraju oraz poziom zaawansowania jego infrastruktury (ogólnej i wchodzącej w zakres ICT, tj. technologii informacyjnych i telekomunikacyjnych). Zaliczają się do nich: kapitał ludzki, innowacje, czynniki gospodarcze oraz infrastruktura (rys. 1). Obserwujemy ogromne zmiany we wszystkich tych obszarach

i jednocześnie bardzo daleko posunięte dostosowania biznesowe przedsiębiorstw oraz innych instytucji, w tym uczelni wyższych i instytucji szkoleniowych. Zmierzają one do wykorzystania cech nowej gospodarki w celu działania: sprawniejszego, bardziej elastycznego i optymalizującego koszty.

Problematyka organizacji konferencji naukowych staje się coraz bardziej istotna w związku z koniecznością – po części wymuszaną przez nową gospodarkę, a po części będącą efektem jej rozwoju – zapewnienia ciągłego, możliwie szerokiego, przepływu wiedzy. Stosowanie w tym zakresie tradycyjnych rozwiązań nie przynosi oczekiwanych efektów. Rację bytu tracą lokalne, krajowe konferencje naukowe, które nie charakteryzują się m.in.: międzynarodowym kontekstem, szeroką tematy-

ką merytoryczną, szerokim wykorzystaniem multimediów i prezentacją najnowocześniejszych osiągnięć naukowych. Równie istotny jest dobór miejsca realizacji konferencji. Powinno ono spełniać szereg bardzo rygorystycznych warunków, mających ścisły związek z szeregiem procesów logistycznych występujących w trakcie organizacji i realizacji konferencji. Można do nich zaliczyć m.in.: istnienie dogodnych połączeń lotniczych, dostępność bazy hotelowej wysokiej klasy, zdolnej do zaoferowania multimedialnych plenarnych sal konferencyjnych na min. 500 osób, multimedialnych sal do prowadzenia równoczesnych obrad panelowych w min. 5 – 10 obszarach tematycznych (dla średnio 20 – 30 osób), dostępność wysokiej klasy bazy noclegowej oraz systemu żywienia uczestni-

Rys. 2. Główne etapy i źródła kreowania wartości dodanej w trakcie organizacji nowoczesnych konferencji. Źródło: Opracowanie własne

¹ D. Quah, *The Weightless Economy in Economic Development*, London School of Economics, London 1999.

Paper No.: IMDS Review

Title:

PAPER PROFILE

	Poor*	Marginal*	Acceptable	Good	Honours*
Relevance to the theme/topics of the Conference					
Originality of the work					
Scholarly relevance					
Professional/industrial relevance					
Completeness of the work					
Acknowledgement of the work of others by references					
Organization of the manuscript					
Clarity in writing, tables, graphs and illustrations					
Likelihood of passing the 'test of time'					

RECOMMENDATION

This paper is: (check only one place)

Honours quality*

Acceptable

Acceptable with minor revisions*

Acceptable with major revisions* (review required after revision)

NOT ACCEPTABLE

ADDITIONAL EVALUATION

Please insert YES or NO

Is the submission suitable for publication in the Conference Proceedings?

Should the paper be recommended for the best paper award?

***COMMENTS and remarks:**

Rys. 3. Arkusz recenzji artykułu naukowego kierowanego do Industrial Management & Data Systems. Źródło: Materiały wewnętrzne IMDS Editorial Review Board

ków konferencji, gwarantującego pełny serwis dla wszystkich uczestników w ciągu 30 – 45 minut, przy zachowaniu szerokiej oferty ilości i rodzaju posiłków oraz miejsca ich spożywania (w pomieszczeniach lub w plenerze). Bardzo ważne są także walory klimatyczne i turystyczne miejsca realizacji konferencji, gwarantujące odpowiedni poziom wypoczynku uczestników konferencji i osób towarzyszących.

Skupiając się na problematyce merytorycznej organizacji nowoczesnych konferencji naukowych, pozwolę sobie na kilka dygresji związanych z moimi doświadczeniami łączącymi się z uczestnictwem w charakterze Session Chair oraz członka komitetów organizacyjnych i programowych konferencji IASTED w Scottsdale (Phoenix, Arizona, USA, 2003, www.iasted.org), a także International Associations for Computer Information Systems – IACIS w Tajpej (Tajwan, 2005, www.iacis.org) oraz MIC 2006 w University of Primorska (Koper, Słowenia, 2006, <http://mic.fm-kp.si>).

Przebieg głównych etapów realizacji konferencji przedstawia rys. 2.

Za początek procesu organizacji należy uznać etap definiowania pomysłów w zakresie tytułu i tematyki konferencji, terminu i miejsca jej realizacji, a także składu komitetów konferencji (tj. wybór członków komitetu programowego i komitetu organizacyjnego oraz ich szefów).

Warto zauważyć, że proces organizacji konferencji, np. w USA, odbywa się z wyprzedzeniem minimum 1,5 – 2 lat. Jest to wywołane olbrzymią liczbą organizowanych konferencji oraz koniecznością zaplanowania uczestnictwa w konferencji przez światowej klasy specjalistów, przygotowania artykułów oraz przebiegiem procedury ich recenzowania. Wpływa to również bezpośrednio na tematykę i zakres merytoryczny konferencji. Powinny one z jednej strony zapewnić jak najszerszy dostęp kadr naukowych o najwyższych światowych osiągnięciach (mierzonych, np. liczbą artykułów opublikowanych w czasopismach notowanych na najważniejszych międzynarodowych listach, np. Science Citation Index – SCI czy Information Systems Journal – ISI itd.), z drugiej zaś gwarantować opublikowanym materiałom „przetrawanie próby czasu” (co jest m.in. poddawane ocenie w trakcie recenzowania nadesłanych artykułów w zakresie tzw.: likelihood of passing the ‘test of time’) – zob. przykładowy arkusz recenzji naukowej na rys. 3. Jednocześnie, fakt poinformowania środowiska z odpowiednio dużym wyprzedzeniem, olbrzymi zakres tematyczny, duża liczba zgłoszeń, dobór miejsca organizacji konferencji i fakt przyjazdu na nią osób z najbardziej odległych zakątków świata powodują, że czas trwania konferencji wynosi standardowo ok. 5 dni (tj. 3 dni intensywnych obrad merytorycznych – np. od 8.00 do 20.00 z przerwą obiadową i kilkoma przerwami kawowymi oraz dwa dni – z reguły pierwszy i ostatni dzień konferencji – przeznaczone na program dodatkowy).

Kolejny etap prac organizacyjnych wiąże się z informowaniem środowiska naukowego o planowanej konferencji. Odbywa się to z wykorzystaniem tzw. elektronicznego CFP – call for papers. Może on mieć formę: listu elektronicznego z odesłaniem do strony WWW organizowanej konferencji (rys. 4) lub przesyłanego mailem na listę dystrybucyjną, maksymalnie 2 – stronicowego, załącznika PDF z „wezwaniami do zgłaszania artykułów” i odesłaniem do konferencyjnej strony WWW (rys. 5). CFP zawierają informacje dotyczące: tematu, terminu i miejsca konferencji, celów konferencji, zakresu merytorycznego poszczególnych sesji tematycznych, których mogą dotyczyć proponowane artykuły, informacje o Komitecie Organizacyjnym, ważne daty (z podaniem: terminu e-rejestracji za pośrednictwem konferencyjnej strony WWW, terminu nadsyłania abstraktów, terminu akceptacji pozytywnie zrecenzowanych artykułów i terminu nadsyłania ostatecznej wersji artykułów, uwzględniającej poprawki wskazane przez recenzentów), końcowych terminów rejestracji uczestników, sposobu i formy nadsyłania artykułów oraz przewidywanych programów dodatkowych dla uczestników konferencji (wycieczki, koncerty, imprezy integracyjne).

Konferencja naukowa, w której organizacji i realizacji nie uczestniczą naukowcy z zagranicy, nie ma prawie żadnego znaczenia dla transferu wiedzy i rozwoju nauki. Mam tu głównie na myśli pseudo-międzynarodowe konferencje, or-

Rys. 4. CFP w wersji listu elektronicznego i strony www. Źródło: Materiały IACIS

organizowane często (nie tylko w Polsce), na które zapraszany jest jeden lub kilku gości z zagranicy i które realizowane są w języku lokalnym i/lub obcym, ale z udziałem tłumaczy. Dla socjalizacji wiedzy i jej internalizacji istotny jest bowiem realny wymiar międzynarodowej konferencji, realizowanej bez udziału tłumaczy w języku, w którym są publikowane materiały konferencyjne. Umożliwia to bezpośredni, niezakłócony kontakt ze specjalistami międzynarodowej klasy. Kontakt ten, możliwy do nawiązania w trakcie formalnych i nieformalnych spotkań uczestników, kreuje

specyficzną wartość i jest trudny do osiągnięcia przy wykorzystaniu pomocy pośredników (w tym przypadku tłumaczy). Dla przykładu, w konferencji pt. Technology and Information Security Issues in Knowledge-Based Organizations, zorganizowanej (po raz 46) tym razem w Tajpej na Tajwanie (maj 2005) przez amerykańską IACIS we współpracy z Taiwan Management Institute, poza przedstawicielami blisko 100 tajwańskich uniwersytetów, wzięło udział ponad 320 uczestników z 19 krajów świata (głównie USA, Chiny, Japonia, Wielka Brytania, Australia, Kanada,

Hong Kong). Zaprezentowali oni blisko 180 referatów w 45 konkurencyjnych sesjach. Poziom akceptacji referatów w trakcie procedury podwójnego recenzowania przez międzynarodowy komitet recenzentów (double blind review) wyniósł nieco ponad 20%, przy typowej dla (np. polskich) konferencji naukowych kwalifikacji nadesłanych artykułów na poziomie 80 – 90%. Językiem konferencyjnym był język angielski, a posługiwali się nim nie tylko wszyscy uczestnicy i organizatorzy, ale także pracownicy obsługi i technicy.

Jedną z istotniejszych cech nowoczesnego podejścia do organizacji konferencji jest fakt, iż od wielu lat publikacje z liczących się konferencji naukowych (proceedings) nie są wydawane w tradycyjnej wersji drukowanej, ale w wersji hybrydowej. Jej dwa podstawowe elementy tworzą: drukowany program konferencji (tzw. hard copy, np. www.iacis.org/pdf/iacis_pacific_program.pdf), zawierający m.in. wykaz autorów i tytułów ich referatów (rys. 6) oraz multimedialne materiały konferencyjne wydawane w wersji elektronicznej na CD lub (coraz powszechniej) na nośnikach typu pen drive. Materiały te zawierają poza tekstami artykułów wymienionych w hard copy (w wersji PDF) także: prezentacje wystąpień konferencyjnych z sesji głównej, sesji panelowych oraz sesji keynote speakers, prezentacje podmiotów organizujących konferencję, netografię związaną z problematyką konferencji, odwołania do stron WWW organizatorów i uczestników konferencji itd.

Równie istotną kwestię stanowią standardy zachowań pokonferencyjnych organizatorów. Kilkakrotnie spotkałem się w Polsce z brakiem możliwości uzyskania przez uczestników konferencji dostępu do opłaconej i opracowanej na podstawie nadesłanych referatów publikacji pokonferencyjnej! Jest to praktyka naganna, podważająca kompetencje organizatorów i zniechęcająca do dalszej współpracy z nimi. Standardem nowoczesnych konferencji jest dostępność materiałów w jej trakcie (a dla zainteresowanych spoza grona uczestników – po zakończeniu), umożliwiająca zapoznanie się uczestników z interesującymi ich tekstami, wybór odpowiednich sesji dyskusyjnych i aktywne w nich uczestnictwo, m.in. połączone z zadawaniem pytań – czasami bardzo niewygodnych dla au-

Rys. 5. CFP w postaci załącznika PDF do listu elektronicznego. Źródło: Materiały MIC 2006

torów wystąpień. Warto w tym momencie wspomnieć – często praktykowane na polskich konferencjach naukowych – zachowania typu: „profesora nie wypada o to pytać”, albo „nie zgadzam się z poglądem autora, ale nie będę go stresował uwagami”. Tego typu zachowania nie zdarzają się na dużych konferencjach międzynarodowych. Jest to spowodowane głównie faktem, iż ich uczestnicy są tam właśnie po to, aby ich teksty wywołały merytoryczną dyskusję nad poruszaną problematyką, spowodowały jak najwięcej uwag

uczestników i przyczyniły się do wzrostu jakości przedstawianego artykułu. Najistotniejszym celem tych konferencji jest bowiem rekomendowanie (to także jest jednym z kryteriów recenzji artykułów kierowanych na konferencję) najlepszych artykułów do publikacji w czasopiśmie naukowych, a recenzenci materiałów konferencyjnych rekomendujący artykuł do publikacji w proceedings, są najczęściej członkami editorial review board (komitetów recenzentów czasopism naukowych), potrafili więc ocenić rangę naukową

i inne walory proponowanego tekstu. Ponadto publikacje w czasopiśmie naukowych są najistotniejszym kryterium oceny dorobku naukowego, np. kandydatów na kontraktowe stanowiska profesorów na większości światowych uniwersytetów, a materiały konferencyjne służą tylko do wymiany doświadczeń i podniesienia rangi prezentowanych tekstów, z permanentną myślą o późniejszej publikacji ich najlepszej wersji w czasopiśmie naukowym.

Jako konkluzję, a jednocześnie mocne podkreślenie znaczenia sprawnej organizacji nowych form międzynarodowej współpracy naukowej, przytoczę informację na temat aktywności tylko jednej z setek instytucji zajmujących się merytoryczną organizacją konferencji – kanadyjskiej IASTED – International Association of Science and Technology for Development. W okresie od stycznia do marca 2006 r. IASTED zorganizowało 13 konferencji naukowych w Meksyku, Austrii i Tajlandii (w 2005 r. było ich 45). Uczestniczyło w nich średnio 300 – 350 osób z całego świata, zajmujących się różnymi obszarami wiedzy, począwszy od tematyki zarządzania, systemów informacyjnych i robotyki po nanotechnologię, sztuczną inteligencję i biomechanikę. Przy tradycyjnym podejściu do organizacji konferencji, takie zasięgi – międzynarodowy, organizacyjny i merytoryczny, nie są możliwe do uzyskania.

IACIS Pacific 2005 Conference Program

**Theme: Technology and Information Security
Issues in Knowledge-Based Organizations**

Organized by:
International Association for Computer Information Systems
Taiwan Management Institute
Chang Gung University, Taiwan

**Taipei, Taiwan
May 19-21, 2005**

an official publication of the
INTERNATIONAL ASSOCIATION FOR COMPUTER INFORMATION SYSTEMS

FRIDAY, MAY 20, 2005
1:30-2:30 p.m.

Session 1A: E-Business Project Management Room 106, 1F
Chair: Zbigniew Pastuszak, Maria Curie-Skłodowska University, Poland

B2B SOLUTIONS IN A POLISH NETWORK ORGANIZATION
Zbigniew Pastuszak Maria Curie-Skłodowska University, Poland
Jan Chadam Pro Futuro SA, Poland

AN EXPLORATION OF REASONS OF WEB SITE REDESIGN
Fernando Alonso Mendo Brunel University, UK
Guy Fitzgerald Brunel University, UK

EVALUATION OF E-BUSINESS PROJECTS
Dusan Lesjak University of Primorska, Slovenia
Tom Seymour Minot State University, USA
Vasja Vehovar University of Ljubljana, Slovenia

**AN EVALUATION ON THE PERFORMANCE OF E-BUSINESS PROMOTION POLICY
DERIVED FROM THIRTEEN FUNDED CASES**
Chyou-Huey Chiou Ministry of Economic Affairs, Taiwan
Miao-Tzu Tsai Ministry of Economic Affairs, Taiwan
Hsin-Pin Fu National Kaohsiung First University of Science and Technology, Taiwan
Ching Yang Huang National Kaohsiung First University of Science and Technology

1:30-2:30 p.m.
Session 1B: Information Security Management Room 107, 1F
Chair: Robert Behling, Arrowrock Technology, USA

Rys. 6. CFP w postaci załącznika PDF do listu elektronicznego. Źródło: Materiały IACIS 2006